FONDITA en 1908. TRIA SERIO

30a JARO - N° 211. Aŭg-Sept. 1962

REVUE FRANÇAISE D'ESPERANTO

FRANCA ESPERANTISTO

U.E.F., 34, rue de Chabrol, Paris Xe — Métro : Gare de l'Est ou Poissonnière — Téléphone : PRO. 55.03

AVEC LA PETITE SIRÈNE

Nous sommes revenus au pays des Contes d'Andersen, avec un réel plaisir.

Le Danemark est agréable à visiter, et Copenhague offre beaucoup d'attraits.

La séance inaugurale dans la salle des Fêtes de Tivoli, a toujours belle allure, et le discours de M. Petersen, Ministre de l'Education Nationale du Danemark, fut plein de promesses.

Nous avons vibré avec les 1.500 Congressistes de 40 pays, aux belles envolées des meilleurs orateurs de langue Esperanto, parmi lesquels notre dévoué Ivo Lapenna, et mêlé notre voix aux accents toujours émouvants de « La Espero ».

Les nombreuses séances de travail, rapidement menées, grâce à cette merveilleuse langue unique du congrès, laissèrent bien loin les mornes séances avec traducteurs en vitrines et appareils plus ou moins audibles des autres congrès dits internationaux.

Seuls, nos congrès reflètent cette atmosphère d'humanisme profond, de fraternité, ou du moins, d'amitié vraiment réelle, par le seul fait d'une compréhension totale, sans équivoque possible.

« Traduttore traditore ! » L'axiome est inutile dans les Congrès d'Esperanto, où le discours direct apporte une chaleur, une vie, que les appareils les plus compliqués ne peuvent donner.

Il faut assister à ces congrès, et, comme me le signalait Monsieur Lebar, observateur de l' « UNESCO » au congrès de Zagreb :

« Si les dirigeants de tous les pays voulaient se donner la peine de participer simplement à un de vos congrès internationaux, ils seraient conquis, comme je viens de l'être moi-même, en assistant à ce miracle de l'intercompréhension qui se déroule dans vos congrès universels. »

A Copenhague, nous avons été vraiment touchés par l'émouvante interprétation d'une pièce de Sartre ; (elle a donc une âme, cette langue que certains considèrent encore comme sans vie !)

A tous nos jeunes élèves, et aussi, à ceux qui ne croient pas en la langue internationale, je dis : « Venez à nos Congrès Mondiaux, venez à Sofia, La Haye ou Tokio. Vous serez conquis, et, si vous vous donnez la peine de consacrer quelques heures à l'étude de l'Esperanto, avant ces congrès, vous participerez à cette atmosphère de compréhension et d'amitié, gage certain d'un avenir meilleur. » René LLECH-WALTER.

LE NOUVEAU BUREAU DE L'ASSOCIATION ESPERANTISTE UNIVERSELLE

Président : M. YAGI (Japon)
Vice-Présidents : MM. HOLMES (Grande-Bretagne) et WENSING (Pays-Bas)
Secrétaire Général : M. Ivo LAPENNA
Quest. culturelles et Congrès : M. ALBAULT (F.)
Asso. nationales et spécialisées : M. CZUBA (Pol.)
Finances : M. WOESSINK (Pays-Bas)
Secrétaire adjoint et Information : M. ZIEGLER (Danemark)

FRANCA ESPERANTISTO

REVUE FRANÇAISE D'ESPÉRANTO

OFICIALA ORGANO DE U.E.F. (Unio Esperantista Franca)

34, Rue de Chabrol, Paris Xe - C.C.P. 855-35 Paris

Secrétariat :

Mlle Y. PAULIER. - Le Secrétariat est ouvert tous les jours de 9 h. à 12 h. et de 14 à 18 h. (sauf dimanches et mardis). Pour toute réponse, joindre une enveloppe timbrée à votre adresse. - **Pour tout envoi d'argent, précisez soigneusement la destination des sommes envoyées sur le talon du mandat.**

Pour toute demande de renseignements, prière de joindre **une enveloppe timbrée avec l'adresse.**

Rédaction :

M. Pierre PETIT, U.E.F., 34, rue de Chabrol, PARIS Xe. Tél. : PRO. 55-03.

Tous les articles et communiqués ne peuvent être acceptés qu'aux conditions suivantes : **être toujours dactylographiés** sur un seul côté de la feuille, avec une marge des deux côtés du texte et un **double interligne.** Ainsi seulement ils seront insérés. Tous les articles **ne se conformant pas à ces conditions seront refusés par la rédaction.**

Les textes envoyés doivent être aérés, lisibles, correctement présentés et rédigés. S'il s'agit d'informations concernant le Mouvement français, elles doivent être obligatoirement rédigées en Espéranto.

Prière d'envoyer des clichés et non de simples photos.

La rédaction se réserve le droit de corriger les textes reçus, qui doivent être aussi brefs et concis que possible.

U. E. F. COTISATIONS

Les versements sont à effectuer au trésorier fédéral ou, à défaut, à l'U.E.F. (Paris). C.C.P. 855-35 Paris.

	NF :
MEMBRE APPROBATEUR	1,50
MEMBRE ACTIF	3,50
MEMBRE ACTIF (avec abonnement)	10
MEMBRE JUNIOR : moins de 21 ans* (TEJO) et **étudiants****	6
MEMBRE BIENFAITEUR U.E.F. (avec abonnement à la « RF d'E. »)	20
MEMBRE A VIE U.E.F. (avec abonnement) ..	300
Abonnement seul à la REVUE FRANÇAISE D'ESPÉRANTO	7
Pour l'étranger — Por eksterlandaj abonantoj .	10

SUPPLEMENT POUR **UNIVERSALA ESPERANTO-ASOCIO** (U.E.A.)

	NF :
MEMBRO JARLIBRO (reçoit l'Annuaire de l'U.E.A.)	10
MEMBRO ABONANTO (reçoit « Esperanto » et Annuaire)	20

(La kotizoj de junuloj ĝis 21 jaroj * estas respektive **5 NF** kaj **10 NF** ; nun JMJ kaj JMA estas aŭtomate TEJO-anoj ; la pliaĝaj studentoj pagas plenan kotizon).

MEMBRO SUBTENANTO	30
SIMPLA ABONO AL « ESPERANTO »	15,50

Les versements concernant le Groupe des Educateurs Espérantistes sont à faire à G.E.E., 6, rue de la Paix, Baugé (M.-et-L.) - C.C.P. Nantes 1501-41. Membre simple : 800 Fr. ; de soutien : 1.000 Fr. ; bienfaiteur : 1.200 Fr. (8, 10 et 12 NF).

* Indiquer la date de naissance.
** Indiquer la Faculté.

PRI PROPRAJ NOMOJ

En via No 203-a, mi legis la artikolon : « *Pri la nomoj de urboj* » kaj nun mi demandas vin :

Kial senfine diskuti temon kiu ricevis respondon de Zamenhof mem ?

Ĉu vi legis la libreton de Th. Cart. : *Pri landnomoj, la sistemo de D-ro Zamenhof ?*

Tamen, tie kuŝas la vero...

Mi profitas la okason por rememorigi al kelkaj fantaziemuloj la bonegan libron de la « Esperantisto No 10.072 » aperita en 1907 pri personaj nomoj.

C. NAOUMOFF.

Mi rapide kaj nur supraĵe respondas.

En tiu letero, S-ro Naoumoff skribas pri tiu punktoj : urboj, landoj, personoj.

1° URBOJ. — *Mi preferas legi Paris anstataŭ Parizo, ol legi, ekz. Limoĝo. (Tamen oni devas aparte konsideri la urbojn kies nomoj ne estas nacie skribitaj per latinaj literoj).*

2° LANDOJ. — *Iom pli delikata afero, sed post multe da hezitoj kaj mediltudoj, mi efektive opinias, ke la sistemo de Dro Zamenhof estas la plej rekomendinda.*

3° PERSONOJ. — *La afero estas pli subtila, ol oni unuavide supozas, ĉar oni ne devas forgesi, ke slavoj kaj aliaj orientaj landoj ne uzas la latinan alfabeton (latina alfabeto larĝsence, kompreneble, ĉar mi ne volas vortludi : la Esperanto-alfabeton mi juĝas latinan).*

Kiu ne respektus la ortografion de sia familia nomo ?

(Tie, mi ne parolas pri la personoj de la noveloj, nek pri la personoj de la antikvaj tempoj aŭ bibliaj).

Pri la antaŭnomoj (voknomoj), la kutimo estas simila.

Konklude, la opinio de S-ro Naoumoff ŝajnas al tre saĝa.

ADRESSES UTILES

Service de Presse :
M. MOTILLON
10, place du 8-Mai
Tours (Indre-et-Loire)

Organisation des Examens :
M. TARDIEU Pierre
31, rue Trébois
LevalloisPerret (Seine)

FORUMO EN ROMO

Kiel nia Revuo informis niajn legantojn en la N° 203 (paĝo 116) de Decembro 1961, la Internacia Asocio de Popoluniversitatoj decidis, dum sia konferenco de Septembro 1961 en Torino, organizi en Julio 1962, forumon-demonstracion de gejunuloj, kiuj lernus Esperanton inter oktobro 1961 kaj junio 1962.

La forumo-demonstracio de Romo okazis kun plej granda sukceso, partopreno de pli ol 50 gejunuloj el 18 landoj, de Okcidenta kaj Orienta Eŭropo, eĉ de Madagaskaro kaj Venezuela.

En speciala numero de « Revue Française d'Esperanto », ni prezentos al niaj legantoj, plenan bildon de tiu grava demonstracio pri la praktika uzo de Esperanto ekster la esperantista movado.

Aperos ne nur la raportoj de la gejunuloj pri la popoledukado en la respektivaj landoj, sed ankaŭ la plenan taglibron de la forumo, verkitan, de la partoprenintoj mem.

Hodiaŭ, mi nur deziras, se eble, doni al vi ideon pri la etoso de la roma renkonto. La unuan tagon, ĉiu partoprenintо ricevis ĉambron kun iu alia partoprenintо el tute alia lando : francino kun germanino, malgaŝo kun italo, venezuelano kun jugoslavo, norvegino kun hispanino, ktp... Ĉe la diversaj manĝoj, estis tabloj kun ĉeesto de partoprenintoj el 6 aŭ 8 malsamaj nacioj, kaj ĉiutage, la ĉeestintoj devis iri de unu tablo al alia.

Post la komuna tagmanĝo apud la lago de Castel-Gandolfo plej ĉarma jugoslava partoprenintino venis al mi kaj diris : « Mi sciis kio estas gajeco, nun, mi scias kio estas ĝojo ! »

Mi opinias, ke tiu krio de la koro reprezentas por nia kara amiko Bianchini, Prezidanto de la Internaia Asocio de Popoluniversitatoj kaj de la Itala Federacio, por Claude Nedjar, organizanto de la forumo, por René Llech-Walter, kiu, ĉiumaniere helpis la sukceson, la plej valoron rekompencon.

Fine, por mi mem, dum tiuj dek tagoj kiujn mi trapasis kun tiu bela kaj altnivele edukita junularo, mi tute simple diris, ke mi vivis la plej ĝojigajn momentojn el miaj 43 jaroj de esperanta-vivo.

P. PETIT.

L'Esperanto et la Science

DICTIONNAIRES SPÉCIAUX SCIENTIFIQUES, TECHNIQUES OU AUTRES EN ESPÉRANTO

par R. HAFERKORN, ingénieur diplômé

I. — GENERALITE CONCERNANT LES DICTIONNAIRES SPECIAUX.

Les dictionnairés communs destinés à la langue parlée dans la vie quotidienne ne contiennent que les plus habituels des termes techniques. Par contre, les techniciens et hommes de science ont besoin pour leurs relations internationales de bons dictionnaires techniques qui soient amplement spécialisés pour chaque discipline.

Dans la pratique nous trouvons les sortes de dictionnaires indiquées ci-après :

a) Les plus courants sont les simples dictionnaires établis selon *l'ordre alphabétiques*, qui peuvent l'être en *une seule* ou en *deux* ou *trois langues*.

Ceux publiés *en une seule langue* dont les plus importants se nomment *dictionnaires encyclopédique* ou *lexiques moyens*, donnent une définition précise de chaque terme. Les plus grands d'entre-eux s'appellent *Manuels de conversation.*

Ceux imprimés *en deux langues* consistent habituellement en deux parties : traduction d'une langue dans l'autre et vice versa.

Il existe également des dictionnaires *en trois langues* qui se composent respectivement de trois parties dont chacune contient les mots de la langue en question avec — à côté, à droite — leurs traductions dans les deux autres langues.

b) *Les dictionnaires polyglottes* sont le plus souvent établis eu aussi dans l'ordre alphabétique, entendons parlà dans l'ordre alphabétique de la langue principale. Souvent ils donnent la *définition* des termes (dans la langue principale).

Par exemple, la fameuse *Elsevier Publishing Company* d'Amsterdam ordonnance ses distionnaires techniques d'après la langue anglaise. La partie principale du dictionnaire est présentée de la façon suivante : chacun des termes anglais se trouvant dans la liste alphabétique est accompagné d'un numéro indiciaire et dans d'autres colonnes se trouvent la définition et la traduction en français, espagnol, italien, hollandais et allemand. Les index alphabétiques établis dans les langues autres que l'anglais sont donnés en annexe à la partie principale et chaque terme y porte un numéro indiciaire renvoyant à la partie principale du dictionnaire.

c) *Des dictionnaires polyglottes spécialisés* peuvent cependant être établis de façon pratique et *systématiquement* c'est-à-dire présentés par catégories et sous catégories ainsi que selon les expressions spéciales en usage concernant le point de vue envisagé ; là aussi le lecteur trouve à côté de chacun des mots de la langue principale, les traductions dans toutes les autres langues que concernent l'ouvrage. A ces dictionnaires appartiennent par exemple les réputés *dictionnaires techniques illustrés en 6 langues de Schlomann-Oldenburg.* Etant donné que les expressions spéciales sont classées selon la catégorie examinée et en outre dotées des numéros indiciaires courants ; que, d'autre part, dans les listes alphabétiques en 6 langues nationales chaque terme est accompagné d'un numéro-référence, on trouve facilement la traduction cherchée. Les dictionnaires Schloman sont établis d'après un système et un ordre

qui leur sont propres. Depuis de nombreuses années la *Fédération internationale de documentation* (F.I.D.) tend à remplacer les systèmes divers utilisés jusqu'à présent pour classer les catégories et sous catégories, par le *classement décimal Universel* (C.D.U.)

La langue internationale se trouve déjà à une place élevée dans toutes les catégories de dictionnaires.

II. — LE TRAVAIL TERMINOLOGIQUE AUX NIVEAUX NATIONAL ET INTERNATIONAL

Les dictionnaires spéciaux doivent aller du même pas que les progrès scientifiques et techniques ; c'est pourquoi il faut constamment les compléter conformément aux exigences des littératures spéciales. Constamment, en effet, doivent ŧre mis en harmonie les unes et les autres ; de nouvelles expressions techniques et leurs définitions, toujours et à nouveau on doit les faire se correspondre le plus exactement possible. Les résultats de ce travail de précision doivent être intégrés, classés d'après la parenté des notions en cause et doivent être présentés de telle sorte qu'ils soient accessibles au public au moyen de définitions de haute qualité. Ces travaux — qui doivent être accomplis également s'il s'agit du parachèvement comme de la tenue à jour habituelle d'une seule discipline — excèdent de beaucoup les possibilités mentales et financières individuelles et celles de maisons d'éditions privées. Ils ne doivent être accomplis que par la collaboration des spécialistes les plus expérimentés de chaque pays et au moyen du soutien financier des associations spéciales et d'autres corporations.

Déjà sur le plan national, il a fallu *normaliser les notions* et adapter également l'une à l'autre la *signification interne* (*sémantique*) et la *forme extérieure* de chaque mot. Ce n'est que lorsque tout a été clarifié au niveau national que la notion ou le terme en cause peut être discuté et fixé sur le terrain international.

Relativement à cette sorte de normalisation internationale en matière technique et scientifique (1) il existe déjà depuis de nombreuses années, d'importantes connaissances pratiques par exemple à la *commission électronique internationale* (C.E.I.) qui en 1938 a édité un « *International Electrotechnical vocalubary* » en 6 langues, dont la 6e est l'Esperanto. Depuis quelques année les organisations indiquées ci-dessous s'occupent de réunir tout le travail de terminologie internationale.

1) International Organization for Standardization (I.S.O.) principalement Technical Committee « I.S.O./TC 37 : Terminology ».

2) United Nations Educational Scientific and Cultural Organization (U.N.E.S.C.O.)

3) International Fédération for Documentation (F. I.D.)

En février 1961 est paru un important rapport du *Dr J.R. Holmstrom*, adressé à l'Unesco (2) étude concernant la nécessité de dictionnaires techniques avec des suggestions relatives à la façon selon laquelle les vides existants devront être comblés. Il traite également de la technique du classement et de l'uniformisation de la terminologie et a obetnu comme résultat que l'introduction dans la science et la technique d'une langue intermédiaire ou de liaison doit être recommandée, et qu'en principe une telle langue de liaison pourrait être une « langue artificielle », par exemple l'Esperanto. En même temps le Dr Holmstrom a publié la bibliographie, relative à cette question, et concernat les dictionnaires techniques déjà publiés (3). Elle a été établie avec le C.D.U. Le nombre des dictionnaires enregistrés à l'I.S.O. s'est élevé au cours de l'année 1951 à 1044. Y sont utilisées 45 langues dont l'Esperanto. L'Unesco se propose à présent de mettre en discussion sur une large base et dans tous les pays, le problème des dictionnaires en plusieurs langues, ce, dans le but de trouver à ce problème une solution permettant une organisation qui plaise à tous. C'est cette question que posait avant toute autre le programme de la 8e Conférence Générale de l'Unesco qui a eu lieu au cours de l'automne 1954 à Montevideo.

III. — LA SOLUTION DU PROBLÈME DES DICTIONNAIRES SPÉCIAUX ET INTERNATIONAUX AU MOYEN DE L'ADOPTION D'UNE LANGUE DE LIAISON

La difficulté essentielle du travail de terminologie internationale réside dans la multiplicité des langues nationales, le haut degré de spécialisation de chaque technique particulière, les singularités et les imprécisions de l'établissement même des notions dans les diverses langues nationales, et dans les autres insuffisances ou erreurs que comportent les dictionnaires édités jusqu'à ce jour. On a essayé de résoudre le problème à l'aide de ce que nous sommes convenus d'appeler la langue de liaison, c'est-à-dire qu'on a choisi pour chaque spécialité une des langues nationales, celle que l'on a considérée comme particulièrement apte à exprimer les vocables en question. C'est pourquoi on a pu choisir par exemple l'anglais pour la science du génie civil, l'allemand pour la chimie, le français comme langue de la diplomatie et de la circulation, l'italien pour la musique ; le reste de la terminologie étant destiné à amorcer l'utilisation de cette langue de liaison. Cependant cette méthode ne constitue pas la solution idéale car chacune des langues nationales présente des imperfections, par exemple des suffixes compliqués, une déclinaison et des verbes irréguliers, de fréquents homonymes et synonymes, un grand nombre de règles, d'exception et d'idiotismes ainsi que d'irrégularités touchant la prononciation (4). On n'obtient la fixation sans équivoque de la signification des notions difficiles qu'après une normalisation linguistique qui en premier lieu doit tendre à l'uniformité, à l'intérieur de chaque langue nationale, des expressions scientifiques et techniques pour atteindre en fin de compte une normalisation sur le plan international (CF parag. II) (5). Nous possédons déjà cette norme internationale dans la richesse du vocabulaire de la langue internationale Esperanto, qu'on ne peut absolument pas considérer comme « artificiel » dans le sens de « arbitraire », bien au contraire, il ne comprend que des mots qu'on a formés judicieusement en choisissant les radicaux que l'on a estimés être les plus internationaux.

Si l'Unesco adopte l'Esperanto comme langue de liaison tout le problème lexicologique se trouvera simplifié automatiquement. Il existera alors de plus grandes possibilités pour publier des dictionnaires, avant tout amplement spécialisés, ce qui était souvent impossible quand on utilisait la méthode admise jusque-là. En raison de ce que ce travail de traduction repose seulement sur cette unique *langue de liaison*, l'édition des dictionnaires serait rentable également pour ces techniques auxquelles on a recours assez peu souvent dans la plupart des langues nationales. En effet, les dépenses diminuent naturellement du fait que la fréquence de l'emploi du dictionnaire unique s'accroît en raison même de ce qu'il se substitue aux autres et par suite la vente s'en accroît d'autant. Sur cette base neutre les dictionnaires servent à l'humanité tout entière et principalement aux peuples dont les langues sont dites « secondaires ou petites ». L'introduction de la langue internationale aide à faire disparaître toute jalousie nationale et de cette façon, profitent pleinement des progrès de la science les nations pour lesquelles la traduction en leur langue, dans le corps des dictionnaires en plusieurs langues, selon l'ancien procédé, n'est pas rentable.

IV. — L'AVANTAGE QU'APPORTE L'EMPLOI DE LA LANGUE INTERNATIONALE

L'Esperanto a prouvé dans sa vaste littérature, qu'il est capable non seulement d'être la langue de la conversation quotidienne, mais qu'il convient également aux relations entre les hommes de science et les techniciens du monde entier. Depuis le moyen-âge jusqu'aux temps modernes le *latin* a été la langue des érudits, partout dans l'ancien monde et encore aujourd'hui le latin est le moyen de communication entre les médecins et entre les théologues — en ces milieux il est compris partout dans le monde. Cependant *le latin* est une langue morte, dont l'étude est difficile en raison de ses irrégularités, et qui ne peut évoluer ce qui signifie qu'il ne peut évoluer ce qui signifie qu'il ne peut suivre pas à pas le progrès de la science et de la technique. C'est là qu'apparaît l'avantage d'une langue normale tirée des langues vivantes après une sélection judicieuse.

L'Esperanto s'adapte avec souplesse à l'évolution du riche vocabulaire des langues nationales, il a une possibilité illimitée d'évolution.

Pour que la langue internationale reste d'une étude aussi facile dans son emploi pour la science et la technique il faut avant tout limiter le nombre des radicaux spéciaux scientifiques et techniques. S'il s'agit de la confection d'un dictionnaire spécial, l'auteur doit d'abord essayer d'exprimer les notions en cause au moyen de racines conformes à la pure grammaire espérantiste et de ses mots composés, c'est-à-dire avec les racines se trouvant dans le Plena vortaro (dictionnaire complet). Ce n'est que dans le cas où la précision, l'obligation de définir clairement des notions connexes obligent à le faire que l'on doit ajouter des néologismes au dictionnaire

Actuellement il existe déjà des espérantistes spécialistes dans de nombreuses branches de la science et de la technique. Ils disposent déjà de dictionnaires que pourra utiliser l'humanité tout entière dès que l'Esperanto aura été reconnu par une *autorité internationale* compétente et par les gouvernements nationaux.

Le but lointain est un énorme dictionnaire avec définitions établi dans la langue internationale — et selon le système C.D.U. — dont les sous-divisions spéciales remplaceront les actuels lexiques en plusieurs langues utilisés par les sociétés internationales spécialisées. A ce dictionnaire géant et substantiel s'adjoindront en tant que de besoin les dictionnaires techniques nationaux, méthode qui apportera un important avantage économique.

---

(1) Wüster, Doz., Dr. tech., Eugen, Internationale Sprachnormung in der Technik. Berlin 1931, VDI-Verlag. 431 p.

(2) Holmstrom, J.E., Ph. D., Report on Interlingual Scientific and Technical Dictionaries. UNESCO/NS/SL/1.

(3) Holmstrom, J.E., Ph. D., Bibliography of Interlingual Scientific and Technical Dictionaries. Unesco, Paris. First edition en 1951, foth edition 1961.

(4) Marelli P., Etude sur les dictionnaires techniques, revue spécialisée MACCHINE, Milan 1952, Mai. Référence à l'UNESCO 6602 D 03. Traduction allemande d'après le texte anglais, voir Germana Esperanto-Revuo, janvier 1954.

(5) Wüster, E. Doz., Dr tech., Die bevorstehende Konzentration der internationalen Terminologiearbeit. Bericht f.d. 18. Internat. Dokumentationskonferenz in Rom, Sept. 1951. FID XVIII-a Konf. 1951.

Tra la Mondo

Oni sciigas :

EL ZURIKO :

Pri la artikolo « Doktoro, mi ŝatas la ruĝon », en F.E. no 202 ke :

1) Luscher nomigis **sin mem** profesoro.

2) En Basel, **ne** ekzistas **Medicina** Universitato Instituto.

3) Luscher **ne** estas en rilatoj kun la Universitato.

EL BUDAPESTO :

La aperon de ilustrita, kultura revuo : **Hungara Vivo.** Abonprezo por unu jaro : francaj frankoj : 7,50 NF. Adesoj : Societe Balaton, 12, rue Grange-Batelière, Paris-9e, aŭ Agence Littéraire et Artistique Parisienne, 7 rue Debelleyme, Paris-3e.

EL ANTVERPEN :

La daŭron de la « Enketo pri la migradoj de la kukuloj ». Personoj kiuj deziras aliĝi al eventualan rondon por ornitologoj, estas petetaj sendi sian aprobon, eble ideojn kaj sugestojn al la provizora sekretario : S-ro H. Tiepermann, De Burburestraat, 28, Antverpen, Belgujo.

Prezidanto de la Eŭropa Parlamento Honora Protektanto de la 40a Germana Esperanta-Kongreso.

La prezidanto de la Eŭropa Parlamento en Strasburgo, prof. D-ro Hans Furler, parlamentano de Germana Federacio Respubliko, akceptis la Honoran Protektecon pri la 40a Germana Esperanto-Kongreso, okazinta dum pentekosto 1962 en Oberkirch (Baden).

Esperanto-strato en Oberkirch (Germanujo).

En la sudgermana montaro « Nigra Arbaro» situas la ĉarma urbeto Oberkirch. En publika kunsido, okazinta la 29an de januaro, la urba konsilantaro (al kiu apartenas ankaŭ la estro de la Esperanto-grupo, s-ano F. W. Poppeck) unuanime decidis, ke strato en nova kvartalo havu la nomon « Esperantostrasse ».

« ĈU NACIISMON SEKVOS INTERNACIISMO ? »

Tiu ĉi demando aktuala estos la ĉef-temo de 6-*a Internacia Seminario* kiun aranĝos G.E.J. inter la 27a de decembro 62 kaj la 2a de januaro 63 en la moderne instalita junular-gastejo de *Rüsselsheim-Main.*

Informojn petu al Germana Esperanto-Junularo, 29 Oldenburg, Am Festungsgraben 53.

RADIO ZAGREB

Programo por Novembro 1962 :

La 1-an : El la jugoslavia kultur-historio.
La 8-an : Konika programo.
La 15-an : Radio-humoraĵo.
La 29-an : Respondoj al korespondantoj kaj novaĵoj el la novado.

ATTENTION !

La Revue Française d'Esperanto paraît régulièrement. C'est bien. Elle pourrait paraître entièrement imprimée. Ce serait mieux.

Il suffirait que chaque abonné nous adresse avant la fin de l'année 1962, un nouvel abonné pour 1963.

Alors, amis... CHICHE !

ĈE LA JUNULOJ

ESPERANTO EN LA JUNULDOMOJ DE FRANCUJO

La Esperanto-Sekcio de la Junuldomo en Nancy organizis, de decembro 1960 ĝis julio 1961, enketon en ĉiuj Junuldomoj de Francujo.

La cela de tiu enketo estis duobla : scii en kiuj Domoj Esperanto estas instruata kaj praktikata. Konigi al ĉiuj aliaj Domoj la eblecon lerni Esperanton, uzante korespondan kurson, diskokurson kaj, eventuale servojn de UEA-delegitoj.

Nur 6 respondojn ni ricevis.

La 2 unuaj venis el Colmar kaj Dieuze, kie du esperantistoj (lernintoj de la koresponda kurso de la JD de Nancy !) aktivas respektive kiel Direktoro kaj Prezidanto ! Ni ne povis esperi pli bonan akcepton por nia cirkulero, kaj ni rajtas esperi, ke baldaŭ tiuj du Domoj posedos siajn Esperanto-kursojn kaj -sekciojn.

La 4 aliaj respondoj venis el Lézignan (Aude), Rouen, Nemours (Alĝerio) kaj Migennes (Yonne) ; ili anoncas kursojn kaj Esperanto-sekciojn. Kun Nancy, estas do en Francujo kaj Alĝerio 5 Domoj, kie oni pratikis Esperanton en 1960-61.

Nur Nancy posedas korespondan kurson, sed en ĉiuj aliaj domoj funkcias elementa parola kurso, dum en Nancy ĝi fiaskis. Malfacilaĵojn en la varbado renkontas Lézignan kaj Nancy.

En **Lézignan,** kursoj okazis dum 1946-47-48, kaj post longa interrompo, denove en 1959 kaj 60 : 11 lernantoj sekvis la kursojn, unufoje semajne.

En **Nemours,** la Esperanto-sekcio ekzistas de 3 jaroj, ĝi estas aktiva, kun 20 membroj ; 7 lernantoj sekvis ĉi jare la kurson senpagan, la lernantoj pagas nur la librojn. La aliĝo al UFE-UEA estas konsilata, sed ne deviga ; pli ol duono de la membroj aliĝis al organizo. Esperanto sukcesas ĉefe inter muzulmanoj kaj militservantoj.

En **Rouen,** 6 lernantoj kunvenas unufoje semajne en la Junuldomo kaj ĉeestas krome la kurson de la Esperanto-grupo ĉe ties sidejo. Tiu sekcio estas do tute nova.

En **Migennes,** Esperanto-sekcio ekzistas de post la malfermo de la Domo, dum septembro 1960, ĝi posedas 12 membrojn. Du kursoj funkciis dum printempo : elementa kun 8 lernantoj, kaj pliboniga kurso kun 8 aliaj lernantoj. Kursoj senpagaj, la lernantoj pagas nur la librojn kaj la kotizojn de la Junuldomo (8 NF. jare) kaj de la Esperanto-sekcio (6 NF. jare).

Fine en **Nancy**, la sekcio ekzistas de 1953, sed ĝi devenas el disiĝo de antaŭa « Junulrondo ». La koresponda kurso funkcias seninterrompe de la aŭtuno 1951, varbante ĉiujare de 10 ĝis 80 gelernantoj, pli ol 400 dum 10 jaroj. Trideko el ili, dissemitaj en Francujo, aktuale praktikas Esperanton pli malpli vigle ; 9 korektantoj en 5 departementoj disvastigas la kurson malproksime el la limoj de la JD de Nancy. La parolaj kursoj, post certa sukceso en 1954-55, kiu ebligis la starigon de aktiva sekcio, vidas siajn membrojn iom post om disiri. Aktuale restas nur 4 membroj, grupiĝintaj en supera kurso.

De du jaroj ekzistas la plej gravaj malfacilaĵoj por varbi lernantojn por la elementa kurso. La kursoj funkcias laŭ principoj de senpagaj kursoj (tio signifas ke la gvidantoj ne estas salajrataj) sed deviga kotizo estas petata ĉe la aliĝo al elementa kurso (parola aŭ koresponda). Tiu kotizo, de 20 ĝis 35 NF., rajtigas la lernantojn ricevi la presitan materialon por la kurso, la aliĝon UFE-UEA kaj la abonon al **Franca Esperantisto** (plus eventuale abonon al **La Praktiko**). Poste, la supera kurso estas senpaga (krom libroj), la realiĝo al UFE estas konsilata, sed restas deviga nur biblioteka kotizo je 3 NF jare. Tiu biblioteko estas nun reorganizata

Se Nemours uzas la libron de Chavet-Warnier por siaj kursoj, en Migennes kiel en Nancy oni uzas la « **Junulkurson** » por la elementa parola kurso kaj la verkojn de S-ro Delaire por la supera kurso.

Ni pensas, ke tiu enketo estis la unua kontakto inter la Esperanto-sekcioj en la Junuldomoj de Francujo, kaj ke tiaj kontaktoj estas certe daŭrigendaj. Ni enpresos volonte la informojn, kiujn ni ricevos pri tio.

Ni pensas ke restas multe farinda por enkonduki Esperanton en ĉiujn Junuldomojn de Francujo. Al tio povos kunlabori grupoj kaj izolitaj esperantistoj kun la jam funkciantaj sekcioj. Ĉiuj samideanoj interesataj de tiu projekto demandu al ni la adreson de la plej proksima Junuldomo. J.-P. COLNOT.

Esperanto-Sekcio - Maison des Jeunes et de la Culture, 27, rue de la République, Nancy.

FONDIĜIS JUGOSLAVIA ESPERANTO-INSTITUTO

La 28-an de januaro fondiĝis Jugoslavia Esperanto-Instituto kun sidejo en Beograd (Terazije 42). Direktoro de la Instituto fariĝis Prof. Dro Boja Popovic, ĝenerala sekretario de ISAE.

La celoj de la Instituto estas tre vastaj kaj la taskojn oni povas koncize formuli jene :

— Studado de la lingvistika strukturo kaj evoluo de Esperanto, ia ligiteco kun la aliaj lingvoj, klarigado de Esperanto kiel lingvistika fenomeno kaj gardado de ĝia pureco laŭ la starpunkto de demio de Esperanto ;

— Studado de la historia evoluo de la problemo de internacia lingvo ĝenerale, de Esperanto kaj esperantismo en Jugoslavio kaj en la mondo, de ilia ligiteco kun la nuntempa evoluo de la socio kaj progresemaj fortoj, kaj klarigado de esperantismo kiel socia fenomeno ;

— Sistema prilaboro de jugoslavia kaj tutmonda Esperantaj literaturoj ;

— Studado kaj proponado de instruplanoj kaj programoj pri Esperanto por ĉiuspecaj lernejoj kaj kursoj ;

— Trarigardo kaj recenzado de ĉiuj vortaroj kaj lernolibroj pri kaj en Esperanto ;

— Recenzado kaj lingva korektado de literaturaj kaj aliaj verkoj presotaj en Esperanto ;

— Kunmetado de programoj por ekzamenoj de ĉiuj gradoj ;

— Organizado de plej altŝtupa ekzameno ;

— Publikigo de disertaĵoj el la agadkampo de la Instituto, en naciaj lingvoj kaj en Esperanto, same kiel eldonado de publikaĵo kun la verkoj de la membroj kaj kunlaborantoj de la Instituto.

Por efektivigi tiujn taskojn, la Instituto havas kvar apartaĵojn : por lingvistiko, por instruado, por literaturo kaj por historio.

La Instituto deziras kunlabori kun ĉiuj similaj institucioj en aliaj landoj kaj kun opuloj kiuj okupiĝas pri la samaj problemoj kaj deziras interŝanĝi spertojn kaj materion. Pro tio ĝi petas kontakton kun ĉiuj interesatoj. Tiuj kontaktoj povus ŝpari al la Instituto same kiel al la alilandaj kunlaborantoj multajn laborojn kiuj jam estas faritaj. La Instituto planas eldonadon de periodaĵo.

A. S.

LOKA KAJ FEDERACIA ESP. - VIVO.

FEDERACIO DE LA CENTRA REGIONO ANGERS

En la kadro de nia programa serio « Oriento » okazis interesa kaj agrabla kunveno titolita « Bildoj kaj folkloro de malnova Japanujo » laŭ la kutima programo : legado de mallongaj tekstoj en Esperanto aŭdigo de tipa muziko, ekspozicio en la ĉambrego, projekcio de diapozitivoj kaj de franclingvaj filmoj pruntedonitaj de japana ambasaderejo.

Ĉiumonate — por la laboremuloj ! — oni organizis kunvenojn celantajn al praktikado de la lingvo (konversacioj, komentitaj diapozitivoj, sonbendoj).

Dum Pasko, pluraj anoj ĉeestis la nacian kongreson en Grésillon.

Denove, ni ricevis senpagan standeton en la foiro-ekspozicio de Angers, kie konstante, esperantistoj dejoris, disdonis flugfoliojn kaj provis enteresi la vizitantojn ;

Kiel nun ĉiujare, la servo « Jeunesse et Sports » subvenciis nin per 600 NF. kaj aliflanke, la loka gazetaro volonte akceptis niajn informojn.

Ĉar nia grupo aliĝas al la federacio de la U.N.E.S.K.O. kluboj, tiu organismo proponis al ni sendon de prelegisto el Ĉilio, kiu, franclingve, parolis pri latina Ameriko.

Kvankam tiaj manifestacioj ne estas esperantaj, ni opinias ke ili bone utilas por nia « prestigo » ĉar ni organizis la kunvenon en kunlaboro kun la Geografia Societo kaj aliaj lokaj lernejaj UNESKO-Kluboj.

FEDERACIO DE CENTRA MONTARO

FINE DE KURSOJ 1961-62

En 3 gravaj lernejoj de Cher - Nièvre : E.N. filles Bourges, E.N. mixte Nevers, C.E.G. filles Sancoins, kie funkcias kiel sciate Esp. kursoj, okazis ekzameno Atesto pri Lernado.

Ekzamenantoj : S-ro Chagnoux (Moulins), F-ino Dumarçay (Bourges), S-no Chaumereuil (Cosne-sur-Loire), S-ro Gitton (Vierzon), S-ro Massé (Nevers). Ĉiuj estas kapableculoj. Prezidas la ekzamenantaron S-ro Chagnoux.

20-V. C.E.G. Sancoins (instruas S-ro Blanc). 21 knabinoj sukcesas. Honorvino prezidata de Sino Direktorino, ĉeesta de la urbestro, de la prezidanto de kantona lerneja delegitaro. Ĉiu laŭreatino ricevas donace la ĉarman fabelon eldonitan en Pekino : « Karpatoj transsaltis la Drakpordon ».

23-V. E.N. Filles Bourges (instruas S-ro Blanc). La tuta unua klaso (21 knabinoj) bonege sukcesas. Festena vespermanĝo. Honorvino prezidata de S-ino Direktorino. Ĉeesto de S-ino Intendantino kaj 60 Esp. seminarianinoj. « Karpetoj... » donacita al ĉiu laŭreatino. 2 ekzempleroj de « Bildlibro pri bestoj » (*Daily Mail*) al la Seminaria Biblioteko.

12-VI. E.N. mixte Nevers (instruas F-ino N. Blanc). 20 geknaboj bonege sukcesas. Honorvino prezidata de S-ro Direktoro. Ĉeesto de S-ro Tornecuillert, prezidanto de la urba Esp. societo. « Karpatoj... » al ĉiu laŭreat(in)o. 1 Bildlibro pri bestoj + 1 amuzo per Scienco donacitaj al la Seminaria Biblioteko.

La Kultura Semajno en Grésillon (Paskon 62) disfamiĝis en la 3 lernejoj. Dum la somera ferio, deko da geseminarianoj el Bourges kaj Nevers partoprenos dum Aŭgusto la trisemajnan restadon.

J.-P. Bourgoin (E.N. Nevers) elektita en Grésillon kiel unu el la 5 plej bonaj esp. geseminarianoj senpage partoprenis la Renkonton. Demonstracion en Romo (15-21 de julio) organizatan de la Internacia Federacio de Popoluniversitatoj.

R. BLANC

FEDERACIO DE LA PARIZA REGIONO

La Federacia Komitato kunvenis la 7-an de Julio. Ĝi aprobis la novajn statutojn, konsekvence al la ŝanĝoj de la statutoj de U.E.F., decidis subvencii la memortabulon al Prezidinto Bastien kaj la prelegon de S-ro Lategniewski, en Paris.

FEDERACIO DE LA ORIENTA REGIONO

SAINT-AVOLD. — Post prelego de S-ro Jacques Manceau, komitatano de U.E.F., la Rotary-Club de St-Avold decidis donaci Rotary-premion al unu de la lernantoj de la kurso de Esperanto. La premio estos solene donota dum plena kunveno de la Rotary-anoj.

FEDERACIO DE LA NORDA REGIONO

NORD-MATIN, NORD-ECLAIR, LA VOIX DU NORD

Artikoloj aperas ĉiusemajne en diversaj eldonoj de tiuj tri tagaj gazetoj, kaj i.a. en la regiono de Lille-Roubaix-Tourcoing. Krome la kluboj mem aperigas artikolojn pri la plej gravaj atingaĵoj.

Jen resumo de la elstaraj artikoj al la lastaj monatoj :

— Ekspozicio en Valenciennes (NM, VN, Croix du Nord, Courrier, Feuille d'annonces : 3, 4 kaj 7-10).

— Jean Rostand kaj E° (NE, ŭM, VN : 29 kaj 30-9).

— La klubo de Tourcoing vizitas fakan lernejon (kun foto : VN, 28-6 ; NE, 4-7).

— Ĉiutaga vivo en Koweit (NE, VN, 21-7).

— Internaciaj kongresoj en Gand kaj Harrogata (4 fotoj).

— U.K. en Kopenhago kaj Tivoli (Supermarché Docks nro 12).

— Kvar nederlandaj esperantistoj en Roubaix-Tourcoing (NE, NM, VN, 4-8).

— La afiŝo-konkurso de U.E.A. (NE, NM, 6-8).

— Plejlastaj temoj : regionaj renkontiĝoj en Hazebrouck kaj Valenciennes - vizitoj de eksterlandanoj - Bondeziroj el 30 landoj, ktp...

ESPERANTO EN FRANCA RADIO

La 14an de Julio, « Radio-Bretagne » dissendis mallongan intervjuon de du eminentaj esperantistoj kiuj gvidis la internacian kulturan restadon de Julio, en la kulturdomo de Grésillon : S-ro Roland Dupuis kaj S-ro Lutogniewski.

S-ro Dupuis, francdevena esperantisto, loĝas nun en Stokholmo ; li interalie, tradukis en esperanto la « Normandaj Rakontojn » de Maupassant kaj regalis la ĉeestantojn en Grésillon per ege interesaj primuzikaj paroladoj (li estas ankaŭ talenta pianisto).

S-ro Lutogniewski, anoncisto en la pola radio, aktive kunlaboras en la esperantlingvaj dissendoj de Radio-Varsovio kaj ankaŭ faris plurajn prelegojn en Grésillon, notinde pri la kultura vivo en Pollando.

—o—

LETERA POLA VESPERO

Bonvolu kontribui al disvastigo de Esperanto sendante la multkolorajn p. k., filatele afrankitajn leterojn, prospektojn, afiŝojn, malnovajn gazetojn, libretojn, k.tp., al esperanto-ekspozicio okazonta en fine de oktobro 62 en la Uzina Kulturdomo en Oswiecim. Certa respondo koran antaŭdankon adr : *Fryderyk Slatynski, Oswiecim* 4, *Smoluchowskiego* 6/3, *Pollando.*

Enseignement de l'Esperanto dans les Ecoles Françaises

Année scolaire 1961 - 1962

Ecoles Primaires :

			PROFESSEUR	COURS	ELEVES
1	Bergerac	(Garçons)	M. Curnier	1	17
2	Besançon	(Mixte)	Mme Trésorier	1	10
3	Caluire	(Filles)	Mlle Clavier	2	14
4	Fougères	(Garçons)	M. Le Sage	1	10
5	La Houssaye-en-Brie	(Privée, Garçons)	Frère Jean Marmou	1	10
6	Les Andelys	(Filles)	Mme Vincent	2	10
7	Marseille, r. de l'Epée	(Filles)	Mme Fraccioli	1	27
8	Vire		Mlle Tristant	1	4
				10	102

Collèges (C.E.G., C.E.T.) :

			PROFESSEUR	COURS	ELEVES
1	Aix-en-Provence	C.E.T. (Garçons)	M. Bataillier	1	10
2	Angers	C.E.T. (Filles)	Mme Cheverry	1	13
3	Arras	C.E.G. (Filles)	M. Monnier	1	3
4	Cosne-sur-Loire	C.E.G. (Filles)	Mme Chaumereuil	8	210
5	Gap	C.E.G, (Garçons)	M. Colney	3	16
6	Gap	C.E.G. (Filles)	»		
7	Gap	Goutte de Lait (Filles)	»		
8	Grenoble	C.E.G. (Garçons)	M. Granier	1	30
9	Le Teil	C.E.G. (Mixte)	M. Llorens	1	18
10	Nevers	C.E.G. (Filles)	M. Massé	1	36
11	Perpignan	Centre Ménager (Filles)	M. Llech-Walter	3	53
12	Rivesaltes	Centre Ménager (Filles)	Mlle Anna Vidal		
13	Espira de l'Agly	Centre Ménager (Filles)	»		
14	St-André-de-Cubzac	C.E.G. (Garçons)	M. Levreaud	2	40
15	St-Jean-de-Royans	C.E.G.	Mlle Romanat	2	14
16	Saint-Etienne	C.E.T. (Garçons)	M. Jean Dumas	2	11
17	Sancoins	C.E.G. (Filles)	M. Blanc	2	51
18	Thiers	C.E.T. (Filles)	M. Mayet	1	15
				29	520

Ecoles Spéciales :

			PROFESSEUR	COURS	ELEVES
1	Aix-en-Provence	Foyer Culturel (Mixte)	M. Jullien	1	20
2	Aix-en-Provence	Foyer Culturel (Mixte)	M. Bataillier	1	
3	Auxerre	Cours Commerciaux de la Ville	Mlle Horne	2	10
4	Avignon	Ecole de Coiffure (Mixte)	Mlle Gaillard	1	16
5	Le Mans	Ecole d'Apprentissage S.N.C.F.	M. Plume	1	25
6	Sotteville-les-Rouen		M. Loisel	2	25
7	Villeurbanne	Ecole d'Aveugles	M. et Mme Gonin	2	16
				10	112

Lycées :

			PROFESSEUR	COURS	ELEVES
1	Aix-en-Provence	Lycée Mignet	M. Jullien	1	16
2	Aix-en-Provence	Ecole Arts et Métiers (Garçons)	»	1	10
3	Avignon	Lycée Technique (Garçons)	Mlle Bonafous	1	7
4	Avignon	Lycée de Jeunes Filles (Filles)	»	1	2
5	Avignon	Lycée de Garçons (Garçons)	»	1	4
6	Clermont-Ferrand	Lycée Blaise Pascal (Garçons)	M. Bracquemond	1	15
7	Clermont-Ferrand	Lycée Jeanne-d'Arc (Filles)	»	1	23
8	Epinal	Lycée Technique (Garçons)	M. R. Durand	3	51
9	Laon	Lycée de Jeunes Filles (Filles)	M. Luez	2	13
10	Limoges	Lycée Technique (Garçons)	M. Tremon	3	64
11	Luçon	Lycée de Garçons (Garçons)	Mlle Obalska	2	17
12	Luçon	Lycée de Jeunes Filles (Filles)	»		
13	Montélimar	Lycée Mixte	M. Llorens	2	31
14	Montpellier	Lycée Mas de Tesse (Filles)	Mme Capus	3	50
15	Montpellier	Lycée Clémenceau (Filles)	Mme Laurenti		

16	Nîmes	Lycée Filles, av. Feuchères (Filles)	Mme Volpelière	1	7
17	Rochefort	Lycée P.-Loti (Garçons)	M. Babin	1	15
18	Royan	Lycée Mixte	M. Chasseriaud	2	37
19	Saint-Avold	Lycée de Garçons (Garçons)	M. Manceau	2	15
20	Thiers	Lycée Technique (Garçons)	M. Dessapt	1	25
21	Vichy	Lycée de Jeunes Filles (Filles)	M. Pruvost	1	15
22	Vire	Lycée de Garçons (Garçons)	MM. Saperas-Legret	1	8
				31	425

Ecoles Normales :

1	Aix-en-Provence	E.N. Instituteurs	M. Jullien	1	36
2	Aix-en-Provence	E.N. Institutrices	»	1	36
3	Arras	E.N. Instituteurs	M. Odent	2	31
4	Avignon	E.N. Institutrices	Mlle Bonafous	1	8
5	Bordeaux-Mérignac	E.N. Instituteurs	Mlle Cosson	1	10
6	Bourges	E.N. Institutrices	M. Blanc	3	65
7	Marseille	E.N. Annexe	M. Garrigue	2	70
8	Nevers	E.N. Mixte	Mlle Blanc	1	25
9	Perpignan	E.N. Instituteurs	M. Llech-Walter	2	35
10	Perpignan	E.N. Institutrices	»	1	15
11	Versailles	E.N. Instituteurs	M. le Colonel Omont	1	22
				16	353

TABLEAU RÉCAPITULATIF

Ecoles	Total	Cours	Elèves
Ecoles Primaires	8	10	102
Collèges (C.E.G.-C.E.T.) .	18	29	520
Ecoles Spéciales	7	10	112
Lycées	22	31	425
Ecoles Normales	11	16	353
	66	96	1.512

Statistique établie par l'Union Française d'Esperanto, 34, rue de Chabrol, Paris 10e. Association Culturelle agréée par le Ministère de l'Education Nationale.

Cours extra-scolaires d'Esperanto

Cours Publics 1961-62 sous les auspices de diverses Associations

	VILLE	ASSOCIATION patronant les cours	PROFESSEUR	COURS	ELEVES
1	Angers	Cours Municipaux de la Ville	M. Audouin	1	15
2	Aubenas	Groupe Espérantiste du Vivarais	M. Rouvière	1	?
3	Auxerre	Cours Commerciaux de la Ville	Mlle Horne	1	8
4	Besançon	Association Franc-Comtoise de Culture	Mlle Kolher	1	3
		» »	Mme Trésorier	1	5
5	Bordeaux	Groupe Espérantiste de Bordeaux	Mlle Cosson	1	6
6	Bourbourg	Cours Publics de la Mairie	M. Doyelle	1	5
7	Caen	Union des Espérantistes de Normandie	M. Martin	2	22
8	Champagnole	?	M. Gense	1	8
9	Clermont-Ferrand	Promotion du Travail	M. Michel	1	10
10	Dijon	Groupe Espérantiste de Dijon	Mlle Lepinte	1	3
11	Fécamp	Groupe Espérantiste de Fécamp	M. Permanne Mme Colombel Mlle Jillet	3	15
12	Fontaine-les-Grès	Cours Périscolaires	M. P. Fort	1	12
13	Hazeb.[illegible]	Cours Périscolaires	Mme Lenel	1	8
14	Hénin-Liétard	Amicale Laïque, Anciens Elèves	M. L. Bourgeois	2	5
15	Hyères	?	M. Feneyrol	1	5

16	La Garenne-Colombes	Groupe Espérantiste	M. Chefd'homme	1	4
17	Le Havre	Groupe Espérantiste	M. Mammaux	1	8
		»	M. Huet	1	4
18	Le Mans	Comité d'Etablissement R.N.U.R.	M. B. Michel	1	20
		Maison des Jeunes et de la Culture	M. Cottereau	1	16
		Groupe des Cheminots du Mans	M. Gross	1	6
		Assoc. Parents d'Elèves Ecole Laïque	M. Surget	1	6
		» » »	M. Turbellier	1	10
		Union Espérantiste Sarthoise	Mlle Lhermitte	1	12
		» » (correspondance)	M. Lebrun	1	6
19	Le Pré St-Gervais	Université Populaire	M. Michaud	1	3
20	Lyon	Société Lyonnaise d'Esperanto	M. Budimir	1	7
			Mlle Perra	1	2
		» par Correspondance	Mlle Charlet	2	6
			Mlle Clavier	2	11
			Mme Jurquet	1	16
			Mme Couzineau	1	6
21	Marseille	Groupe Espérantiste Marseillais	M. Cadenel	1	14
22	Montélimar	Groupe Rodana Stelo	M. Llorens	1	15
23	Montpellier	Groupe Espérantiste	M. Lentaigne	1	22
24	Neussargues	Syndicat d'Initiative	M. Tatet	1	7
25	Nice	Association Polytechnique	Mme de Bernardi	1	2
26	Nyons	Cours d'Adultes au Lycée	M. Piallá	1	4
27	Paris	Association Philotechnique de Paris	M. J. Thierry	1	11
			M. J. Rousseau	1	7
			M. A. Texier	2	10
		Comité Etude et Diffusion de l'Esperanto (St-Germain-en-Laye)	M. Lagrange	1	5
		Association Espérantiste des P. et T.	M. P. Royer	1	6
28	Perpignan	Cours Publics Ecole Racine	M. Llech-Walter Mlle A. Vidal	3	30
29	Reims	Foyer Saint-Exupéry	Mlle Pêche	1	2
30	Rochefort	Groupe Espérantiste	M. Babin	2	28
31	Rouen	C.F.T.C.	M. Quillaud	2	10
32	Ruelle	Université Populaire	M. Laurent	1	4
33	Saint-Avertin	La Municipalité	M. et Mme Aude	1	12
34	Saint-Etienne	Club Espérantiste de Saint-Etienne	M. Verot	1	3
35	Strasbourg	Groupe Espérantiste de Strasbourg	Dr Tortel	1	15
36	Thiers	La Municipalité	Mlle Constancias M. Mayet	2	10
37	Toulouse	Société Toulousaine pour l'Esperanto	Dr Albault	2	10
38	Vallon Pont d'Arc	Groupe Espérantiste du Vivarais	M. Jayer	2	?
39	Versailles	Cours Publics à l'Hôtel de Ville	Colonel Omont	?	?
40	Villeurbanne	Union Française des Aveugles Espérant.	M. Gonin	1	4
41	Vire	Cours d'Adultes au Lycée	M. Legret	1	6
41				71	510

41 villes, 48 associations, 71 cours, 510 élèves

Statistique établie d'après les renseignements fournis par les professeurs à :
Union Espérantiste Française, 34, rue de Chabrol. Association Culturelle agréée par le Ministère de l'Education Nationale

LES EXAMENS LANGUE ESPERANTO

Ont obtenu pour l'Académie d'Aix-Marseille :

1) *Une bourse de voyage :* Mme Troubat Marie-Louise, pour le Congrés International de Copenhague ; Mlles Destouche Jacqueline et Pruvot Florence, pour un stage à la Maison Culturelle d'Espéranto au Château de Grésillon (Maine-et-Loire) ; Mlles Garrigue Christiane et Destouche Jacqueline, pour le Forum de la 5e Conférence Internationale des Universités Populaires à Rome.

2) *Le Brevet de Capacité :* Mmes Danells Paule, Hortolan Yvonne ; Mlles Triolle Renée, Valériano Danielle, Villanova Julia.

3) *Le Certificat d'Etudes Supérieures :* Mlle Triolle Annie et M. Langlais Jean-Claude.

4) *Le Certificat d'Etudes élémentaires :* Mmes Armand Marcelle, Carlué Jeanne, Lambert Arlette, Martinez Solange, Regimbaud Olga, Troubat Marie-Louise ; Mlles Anglaret Marguerite, Bénazet Renée, Casini Michèle, Destouche Jacqueline, Fabre Nicole, Gerbez-Alègre Michèle, Gouin Arlette, Grand Antoinette, Panteri Andrée, Péris Marie-Madeleine, Poiré Gilliane, Pruvot Florence, Saint-Etienne Danielle, Signoret Ginette, Spinelli Alberte, Stec Janine ; MM. Carlué Maurice, Coulardeau Jean-André, Farjin Marcel, Galtier Emile, Martinez Jean, Mirlaye Bernard, Regimbaud Paul, Rieu Alain, Riussaraie Philippe, Tardif André, Troubat Eugène.

■

GEEDZIĜO

La 28-6-62 okazis en La Charité-sur-Loire la geedziĝon de F-ino Bérnadette Ridon kun S-ro Léon Bernard. Korajn gratulojn kaj bondezirojn.

ANONCO

S-ro Risto Valakovski ul. 41 bis - br. 19 - Skopje (Jugoslavio) deziras interŝanĝi gramofondiskojn. Interesatoj sin turnu al ni.

- RECENZOJ -

Hipokrato verkas en Esperanto

LERNOLIBRO DE OFTALMOLOGIO, de Seiiĉi Kato, Prof., d-ro, Direktoro de Kliniko de Shinshu Universitato ; 18 x 26 cm., 88 p., tole bindita ; eld. de Eldono Aoŝima, Tiba, 1959 ; prezo 1.40 usonaj dolaroj. (Eksportata ekskluzive de Japana Esperanto-Instituto, Hongo-Motomati I, Tokio).

Esperantolingva legolibro por medicinaj studentoj kun 29 figuroj.

NIA KORPO, de Seiho Nishi, D-ro, emerita profesoro de Tokio Universitato, eksrektoro de Gunma Universitato ; 15 x 21 cm., 106 p., broŝ. ; eld. de Gunma Esperanto-Societo, Maebaŝi, 1961 ; prezo 1.20 usonaj dolaroj. (Eksportata ekskluzive de Japana Esperanto-Instituto, Hongo-Motomati I, Tokio).

Facila lernolibro de anatomio kaj fiziologio de la homo por laikoj kun 34 figuroj.

En 1932, D-ro Briquet publikigis sian eminentan « Esperantan Teknikan Medicinan Vortaron », unu el la plej kompletaj tiamaj, kaj eble ĝisnunaj, fakaj vortaroj. Li tiel liveris abundan laboreblecon al niaj kuracistoj tra la tuta mondo. De kelkaj jaroj tiu vortaro estas plene elĉerpita kaj la novaj generacioj de Hipokratidoj iom hezitas verki pri medicino sen tia valora helpilo. Tial mi fondis en 1959 la Medicinan Terminologian Centron : ĝi frontas duoblan teorian taskon ; samtempe medicino rapide evoluis kaj Esperanto profunde riĉiĝis abrupte pasante en spaco de apenaŭ 30 jaroj de la stadio de ordinara popola lingvo al la stadio de plena kultura kaj literatura lingvo : kiel floro sub printempa suno ĝi disburĝonigis kaj dispetaligis montrante ĉiujn siajn kapablojn. Eble kun iom da impeto kaj malordo ? Sed al filozofa rigardanto la junecaj petoladoj estas nur signoj de freŝeco kaj sano, kiuj « promesas » por la venonteco, kiam saĝa disciplino scios kanalizi la vivofortojn.

La moderna medicina terminologio, kiu en ĉiu lingvo estas tiel nuancabunda, ja devas tiel same en la internacia esti altnivela kaj plene kapabla esprimi ĉiujn nuancojn de tiu scienco kaj arto — unu el la plej noblaj — kia estas medicino.

⁂

Nia bedaŭrata Prof. Canuto estis unu el la unuaj kompreni tiun staton kaj neceson kaj li ekentreprenis sur la bazo de la laboroj de Briquet modernigi kaj ĝisdatigi la medicinan nomenklaturon. Tiun taskon transprenis la Medicina Terminologia Centro, kiu arigis ĉirkaŭ si diversajn fakulojn kaj eminentulojn, kiel Prof. Nishi, japana anatomo. Kompreneble tiu laboro respeguliĝos en la venonta Plena Ilustrita Vortaro, sed ne multe utilus tiu laboro, se ĝi limiĝus al nura kompilado de vortoj : lingvo ne estas vortlisto, sed antaŭ ĉio tekstoj, kaj la plej multaj el la kunlaborantoj de la Medicina Terminologia Centro, imitante Prof. Canuto, kunlaboras en diversaj medicinaj revuoj por kontribui esperanto-resumojn.

Sed tio ankoraŭ ne sufiĉas, kaj krom Prof. Nishi, ankaŭ alia japano, Prof. S. Kato komprenis, ke necesas pliaj paŝoj : necesas medicinaj libroj tute en Esperanto.

⁂

Per « Nia Korpo », Prof. Nishi pligrandigas nian kolekton de popol-scienca literaturo. En iom pli ol 100 paĝoj li entreprenas doni al la nekuracisto, al la « laiko », ĝeneralan komprenon pri la homa korpo, ĝia strukturo kaj ĝia funkciado. En konciza kaj plene glata stilo li sisteme donas instruon pri ĉiuj grandaj aparatoj de tiu mirinda maŝino, kia estas nia korpo. Tiu libro estos legata : oni frandas legi popolsciencan medicinon.

Prof. Nishi sciis eviti — kaj tio ne estis facila en la elektita temo — la du ekstremajn rifojn, fatalaj en tiaj verkoj : aŭ tro simpla, tro vulgara kaj nepreciza terminaro, kiu sub pretekstо esti tuj komprenata de nefakuloj alportus nesufiĉan instruon, aŭ male tro scienca, tro faka esprimaro, kiu sub pretekstо instrui estus nur apenaŭ deĉifrebla.

La aŭtoro ja enkondukas la ĝustajn terminojn, sed li scias ilin klarigi por la leganto, eventuale per uzo de « popolaromaj » duoblaĵoj.

Ĉiu klera homo plezuros legi en Esperanto tian libron, kompreneble abunde ilustrita, kiu ĝisdatiĝos por li la konojn iam akiritajn sur la benkoj de la liceo. Aliporte, ni menciu, ke — ĝuste pro la nuna manko de medicinaj vortaroj — tiu libro estas grava ankaŭ por kuracistoj : ĝi liveras almenaŭ la bazan terminaron pri anatomio kaj fiziologio.

⁂

Tute alia estas la « Lernolibro de Oftalmologio », kiun Prof. Kato verkis okaze de la centjara datreveno de Zamenhof. Ne plu temas pris popolscienca literaturo. Temas vere pri faka libro : Ĝi turnas sin fakte al kuracistoj aŭ al medicinstudentoj, kiuj deziras iniciĝi en tiu iom aparta sed kompleksa branĉo de Medicino : Oftalmologio.

Nepre tiu lernolibro liveros al ili jam solidajn fundamentojn, kiuj permesos al ili almenaŭ orientiĝi. Post ĝenerala parto, kie ĉiu funkcio de la vidorgano estas pritraktita, sekvas speciala parto, kie la aŭtoro revuas la diversajn okulmalsanojn laŭ la diversaj konsistaj partoj de la okulo, studante sinsekve laŭ la kutimo : la anatomion, la simptomojn, la diagnozon kaj prognozon, kaj la terapion.

Jen do specialista verko kies eldonado postulis kuraĝon, sed mi aŭdacas esperi, ke ĉu pro scivolemo, ĉu pro propaganda celo, ĉu pro interhelpo aŭ iu ajn alia

---

NEKROLOGO

Kolonelo BORCHET

La 13-an de marto mortis en La Baule pensiita kolonelo-intendanto Henri Borchet. Li lernis esperanton en 1951 kaj estis fidela esperantisto. Dum la ellaboro de la militista vortaro en 1953 li donis al la subskiribinto utilajn konsilojn.

Komandanto RIBILLARD

Mallonga anoncis ke en februaro mortis en Papete (Taitio), je la aĝo de 55 jaroj, pensiita komandanto Ribillard, delegito de U.E.A. Kavaleria oficiro, servinta en Sirio kaj en Norda Afriko, havinta brilan konduton dum la due mondmilito, Ribillard lernis esperanton post sia pensiiĝo en Nice, en la kurso de Georges Avril.

Spirito originala kaj instruita, kurioza pri movadoj kaj ideoj, li estis rimarkita kiel bonega stilisto en lia libro « Vagado sub palmoj ». En Nice, en 1957, dum kelkaj horoj mi pritraktis kun li la plej diversajn temojn en bela esperanto, kiun li posedis funde.

Li preparis novan verkon por la Stafeto, kiam la morto trafis lin malproksime de Franclando.

Al la familioj de la du samideanoj ni esprimas niajn sincerajn kondolencojn. L. A.

Louis LAMANT

Mortis Louis Lamant, honora bankdirektoro, honora prezidanto de Esperanto Grupo de Limoges (Francujo). Esperantisto de 1907 ; li aktive prezidis la grupon de la unua mondmilito ĝis 1930.

motivo, tiu libro trovos apud inteligentaj homoj pli vastan subtenon ol lasuŝ supozi la faka temo pritraktita.

***

Ciuokaze estaŝ nedubeble, ke ambaŭ specoj de libroj ĝenerale, kaj tiuj ĉi aparte, havas sian funkcion kaj neceson en nia movado. Nur tiaj instruaj libroj povos konvinki tutan kategorion da homoj. Kaj ni povas gratuli ambaŭ aŭtorojn, esperante ke ili plu verkos kaj ke aliaj ilin imitos.

Ne estas hazardo, ke ambaŭ libroj estis verkitaj kaj eldonitaj en Japanujo : La Japanoj pli akute ol ni sentas la lingvoproblemon kaj la kuracista Japana Esperanto-movado jam havas tradicion kaj profundajn radikojn. Plian pruvon — se necesus — mi ricevis antaŭ nelonge : Prof. Suzuki, la redaktoro de Medicina Revuo, verkis eminentan « Lernolibron de Fiziologio » tute en japana lingvo : ĉiu teknika vorto estas glosita per tradukoj al tri lingvoj : angla, germana kaj esperanta.

D-ro A. ALBAULT.

ALARMO-KRIO

En broŝureto 12-paĝa, konciza kaj densa, en kiu ĉiu alineo estas kvazaŭ resumo de tuta libro, Georges Garcia elkrias angoran alarmon ! (1).

La dividitaj kaj ne organizitaj homoj konkeris grandan teknikan forton, sed ilia intelekto malfruas : ili ne plu kapablas regi la kreitan forton, ili ne scias antaŭvidi, antaŭkalkuli la konsekvencojn de la diversaj aplikoj de tiu multobla teknika forto : en la naturo, en la sano, en la socia vivo... Kaj la konsekvencoj riskas esti pereigaj, kiel nun oni komencas kompreni : nia planedo riskas ne plu esti vivebla kaj loĝebla biologie kaj sociologie...

Kiel unua paŝo al estonta rego de la situacio kaj de nia vivo men ja ege minacata, Garcia proponas urĝecan *kvarpunktan* solvon :

1) Disvolvi universalan konsciencon bazitan sur la racio.
2) Doni plenan apogon al la scienco.
3) Establi Mondan Registaron.
4) Adopti Tutmondan Lingvon.

Jean Rostand jam aprobis tiujn proponojn : « La kvar punktoj ne entenas unu linion, kiu ne esprimus pravan timon aŭ ne formulus pravan deziron ».

Tiu programo havas nian tutan simpation : ni specialistoj de la kvara punkto ja scias ke ĝuste pro manko de juĝo kaj prudento ĉe niaj samtempanoj, ni devas tiom peni por disvastigi nian lingvon. Kiel specialistoj de la kvara punkto ni ankaŭ volaŝ meriti la konfidon de aliaj specialistoj kaj ĝuste el tiu vidpunkto tiu broŝuro povas multon instrui al ni kaj doni al ni pli ĝustan perspektivon de la nuna situacio en nia nuna mondo : ja en ĝi kia ĝi estas ni devas progresi por nia lingvo serve al la tuta mondo kaj laŭ la klarvidaj pensoj de Zamenhof.

Tamen roka rifo atendas tian planon : La sama jam denuncita de Garcia : la manko de saĝo de la homoj — mi ne diras de la homaro, kiu ja nur teorie ekzistas, sed ne konkrete, ne organizite... Ekzemple, kiam la plano estos aplikata, la dua punkto riskas esti la bazo de nova religio : la sciencismo. Dume, saĝo ordonas konsideri sciencon nur je ties ĝusta valoro : scienco estas nur evoluanta klarigo de la fenomenoj ; ĝi konstante evoluas kaj neniam estaŝ finita ; sekve ankoraŭ ofte intuicio necesas por plenigi la breĉojn, kiujn scienco ankoraŭ ne kapablas ŝtopi...

Se iam oni povus krei Mondregistaron, mi volonte vidus ĉe ĝia kapo, inter diverstipaj asembleoj de deputitoj kaj de teknikistoj, ankaŭ mondan aeropagon de saĝuloj elektitaj pro ilia granda saĝo, pro ilia alta moralo kaj pro ilia plena dediĉo al la homa familio.

D-ro Andreo ALBAULT.

---

(1) Georges Garcia. Quatre Points vers la Vie et la Beauté. Eldonaĵo de la aŭtoro (31, rue Letort, Paris-18e). 10 p. 20,5 x 13. Prezo ne montrita.

PRO UNU BOVINO

— 270 paĝa broŝurita volumo fremdlingva eldonejo — Hanojo — Vjenamio — havebla ĉe U.E.A.

Kiel precizita de la subtitolo, tiu ĉi libro konsistas el aro da 19 « elektitaj rakontoj pri la militrezistado en Vjetnamio. De tio oni konkludas : unue, ke ĉiuj rakontoj temas pri milito, tial ilia kunesto riskas unutonecan rezulton ; due, ke la enhavo povas esti iom malagrabla por la franca leganto.

Ni memoru ke en tiu-ci lukto, por la vjetnamoj, la franco estis la malamiko.

Milito estas neniam bona, ĝi ĉiam tiras kun si longan sekvadon da malagrablaĵoj, malpermesoj, suferoj, nutromankoj, kruelaĵoj, teruraĵoj, kiuj premas samtempe la spiriton kaj la korpon. Sed, dum klasika milito ekzistas militfronto, pli malpli difinita. Tiuj kiuj batalas estas la soldatoj. Malantaŭ la fronto, la soldatoj kaj la civiluloj anas la saman popolon. Tia milito obeas, pli malpli al tradiciaj reguloj.

Luktoj kiuj prenas formon de interna ribelo, neeviteble forgesas ĉiajn regulojn, ili fariĝas pli akraj kaj pli senkompataj ol la aliaj : ĉu familia malamo ne estas la plej senmiksa ?

Tia fariĝis en la 1871a Francujo la komuma ribelo kiu vidis Francoj buĉi aliajn Francojn.

La kvina de tiu libreto rakonto titolita « striko » nepre pensigas al la francaj strikoj de la deknaŭa jarcentfino : tiuj strikoj okazigis ankaŭ hommortigojn kaj murdojn. En alia rakonto la vietnamoj plendas ĉar, en la malsekuraj regionoj, la Francoj bruligis la rikoltojn por elĉerpigi la vivrimedojn de la ribeluloj : la civiluloj samtempe kunsuferis.

Tiu libreto montras kiel diversa estis la milito en Vjetnamio :

— de la komenco (rakontoj 7a k. 8a), kiam, ankoraŭ ne armitaj, la Vjetnamoj individue sin ĵetis kun « Molotovkokteloj » aŭ bomboj kontraŭ la malamikojn aŭ kirasĉarojn, aŭ por faligi la malamikajn soldatojn, ruse fosis en tero truegojn infektitajn de venenpikiloj ; Ankaŭ tiam ili luktis per venensagoj, kiel dirite en la rakonto 8a : « Monto de l'Banar — gerilanoj ».

— Ĝis la fino, kiam bone ekipitaj kaj organizitaj, eblis al ili komenci kaj gajni verajn batalojn (17a) : « la breĉo de Him-lam », kaj ankoraŭ (18a) « Antaŭ batalhoro ». Tiu lasta sukcesas impresigi la leganton ĝis tia grado, ke li vidas kaj aŭdas ĉiujn detalojn de la batalpreparado.

Kelkaj el tiuj rakontoj ne estas tre honorindaj por ni, Francoj : Tiel estas la 12a : « Pro unu bovino », kiu rakontas rabadon, kaj cetere titoliĝas la libreton, aŭ la 4a : « La unuaj tagoj de nia batalo », kiu priskribas okazaĵon vere hontindan, kapablante hirtigi la harojn de ĉiu normala homo.

Kelkaj, bedaŭrinde maloftaj el tiuj noveloj, deflankiĝas iomete de ĉiam ĉeestanta temo la milito, kaj montras emon al delikataj sentoj, kiel la tre bela « kanteto », aŭ la ne tielgrade perfektaj, ĉu « Reveno al Dong Trieu », ĉu « la unua amo ». Anekdote, de unu alia oni lernas, ke elefantoj povas esti kruelaj bestoj, de ankoraŭ alia, ke vjetnamia soldato povas perfekte taŭgi kiel akuŝisto !

Ĉiuj rakontoj ne estas samnivelaj kaj kelkaj el ili estas bedaŭrinde preskaŭ neinteresaj.

Fakte, ni multe pli ĝuis la ĉinan novelaron « Por nova afero nova maniero », kies enhavo estas multe pli diversa kaj humorplena, kaj ankaŭ atestas pli grandan maturecon.

Nun, interesos nin ricevi libron el postmilita Vjetnamio, priskribantan la simplajn taglaborojn kaj la adaptadon al la novaj enladaj vivkondiĉoj. Ekcitus nin ekscii, kiel la Vjetnamoj sentas sin en sia tutnova sendependa haŭto.

Sed, se eble, en bona Esperanto !

Ĉar ni ankoraŭ ne parolis pri la miriga lingvo uzita por verki « Pro unu bovino ». Estas strange konstati ĝis kia grado vjetnamoj kiuj abomenas ĉion franca, ne vole submetiĝas al la franclingva influo.

En tiu rilato, la rezulto estas ege malbona por esperanto : preskaŭ ĉiuj verbo-tempoj kaj modoj estas malĝustaj : Ni citu nur kelkaj ekzemploj el la plej « elstaraj ».

P. 65 « ŝi nepre suspektis ke ni est*is* de la popolarmeo »... se vere ili est*is*, ili ne plus est*as* kaj ŝia suspekto estis malĝusta. — P. 66 : « vi diru al mia panjo ke ŝi alport*as* al mi manĝajon » ... se ŝi jam alportas (anstataŭ alportu), neniel utilas diri tion al ŝi. — P. 112 : « Vien etendis (prezentis) al mi la kaskon kuu disfrakasita supro. Mi ektremis. Sufiĉ*is* ke la kuglo penetru iomete pli malsupre ». Se sufiĉis (anstataŭ sufiĉus), li jam mortis pro tiu kuglo.

Ni notis ankaŭ multajn ne elegantajn formojn, kiel : « mi diris al mi » anstataŭ mi pensis, kiel « la malamikoj estas venintaj » anstataŭ la malamikoj venis.

Jen nun amuzaj eraroj kies kaŭzo estas maloportuna scio de la franca lingvo...

Se p. 18) « la frato kiu dormis *krispigita* apud mi », ne konkludu ke li ĵus vizitis la friziston sed ke « crispé » estas malfidinda franca vorto. Se (p. 47) « iu individuo estas vestita de ĉemizo », ne pensu ke vjetnamaj ĉemizoj estas pli agemaj ol la francaj, sed nur ke franclingve oni diras elegante « un individu vêtu d'une chemise ».

Fine, ni citos kelkajn malĝustajn negaciojn venantaj de malbona scio de la franca lingvo, kiu dirigas al la aŭtoroj ĝuste la kontraŭon de tio, kion ili intencis diri.

P. 27 : « Mi ne kuraĝis plori, timante, ke panjo ne sciu mian stultaĵon » (craignant que ma mère n'apprenne... : ŝajna negacio).

P. 72 : « Li ne kuraĝis meti ĝin surtere pro timo ke ĝi *ne* malsekiĝu » (qu'il ne se mouille : ŝajna negacio).

P. 182 : « Ni jam renkontiĝis ; devis esti, ke de nun mia karulino *neniam* estu perdita el miaj okuloj » (fut à jamais perdue de vue pour moi : à jamais = pour toujours ; la franca lingvo estas vere malfacila kiu diras samsignife « envers lui » kaj « à son endroit »).

P. 198 : « La akvo penetris en siajn naztruojn, sed ŝi ne kuraĝis elsprucigi ĝin, timante ke *ne* skuiĝis (skuiĝos) la folioj, kiuj kamuflis ŝin » (craignant que les feuilles ne se secouent : ŝajna negacio).

P. 202 : « Precipe mi timis ke mi *ne* forgesus eltiri la sekurigan stifton ankaŭ ol ĵeti la grenadon (je craignais surtout de n'oublier de retirer la goupille de sécurité... = je craignais surtout d'oublier de retirer....).

Franca lingvo estas stranga lingvo, ĉu ne ?

J. MANCEAU.

Pied-Noto. — *Depost la tempo kiam mi legis tiun libreton, mi havis okazon legi la Vjetnamia Esperanta gazeto Vjetnamio Antaŭenmarŝas, kaj libreto pri vjetnamoj fabeloj : Monto de l'virino. Mi devas konfesi ke mi tre miris kaj ĝojis, ĉar ili estas redaktitaj en tre bona Esperanto.*

RABINDRANATH TAGORE EN ESPERANTO

Fabelo kaj realo intimas en la kelkaj rakontoj de Rabindranath Tagore ĵus eldonitaj en nia lingvo. (1) La realo : bildo de Hindujo - pli precize de Bengalujo - en la fino de la lasta jarcento, sub angla regado. Jen la reĝetoj, nababoj, bramanoj, grandbienuloj, la fremdaj « sahiboj », la amaso de la modesta popolo : lutenantaj kamparanoj, paŝtistoj, fiŝkaptistoj, vagantaj aktoroj, kaj la kreskanta intelektula klaso, kiu studas, naskas advokatojn kaj batalantojn por sendependeco. Jen la naturo floranta dum la pluvsezono, la riverfluo, kiu « kiel lerta dancistino moviĝas sinturnante ie kaj tie sur ŝtonoplena vojo », la ludo de suno kaj nubo, kaj la sono de fluto anoncanta la edziniĝan feston de dekdujara knabino...

La fabelo : mikso de realo kaj sonĝo. En **Malsata Ŝtono** (la unua rakonto, kiu donis la titolon al la libro), malnova marmora kastelo sorĉas kaj englutas la enloĝantojn, ĉar « iam en tiu kastelo moviĝis multege da nesatigita deziro amora kaj flamo de pasio kaj (...) ĉiu ŝtonpeco de la kastelo fariĝis malsata kaj ankaŭ soifa ». En **La Skeleto,** ombro de virino aperas inkube al studento, por retrovi sian koron en la skeleto, kiu nun estas uzata por studado : ŝi estis, dum ŝi vivis, belega virino kaj havis tragikan destinon pro nesatigita amo. En **Malespero,** Princino-Mahometanino enamiĝas je soldato-bramano kaj vagade serĉas lin dum tridek jaroj. Eble en la titolo kuŝas la ŝlosilo de la novelaro : estas en la mondo granda malsato je amo. Tiu malsato turmentas Kabuliwala'n, kiu dum jaroj ne vidis sian filineton, same kiel la heroinojn de **La Gasto** kaj **Nubo kaj Suno.** En tiuj du rakontoj, la aŭtoro subtile kaj imprese priskribas la animon de virino, aperanta jam en juna knabino. La heroo de **La Gasto** « estis kvazaŭ feliĉa ondo de moviĝanta mondo senlima, li kvazaŭ ne havas rilaton al pasinteco kaj estonteco, lia vivago konsistas el movomoviĝo antaŭen ». Li dum du jaroj restas en la sama loko, kaptita de studemo kaj de la knabino Ĉarusasi, sed li ne povas rezisti sian naturon kaj malaperas ĵus antaŭ sia edziĝa festo, « al sia sendezira, senlima universpatrino ».

Nubo kaj Suno estas « malgranda vivodramo », en kiu alternas ĝojo kaj sufero. Ĝi estas la plej longa, kaj ankaŭ la plej riĉa rakonto : tuta romano en kelkaj paĝoj. La historio de Sasivusan kaj Giribala interplektiĝas kun socia dramo. La aŭtoro rakontas tiun ofte amaran historion kun humura rideto, eĉ kiam temas pri la plej akraj sociaj maljustaĵoj. Lia saĝo estas ja ne nur hinda, sed homa — kaj eterna :

« Malliberejo estas bona loko ! La fera ĉeno ne mensogas kaj la libereco, kiun ni alie ĝuas ekster la malliberejo, nur trompas nin kaj kondukas nian vivon al danĝero. La akompano de bonaj homoj estas ja necesa por teni agrable la vivon, sed la nombro de malbonaj homoj estas multe pli granda ekster la malliberejo ol en ĝi ».

Se tiu novelo finiĝas optimiste, tio estas ĉar la sorto de homoj similas al la ludo de nubo kaj suno...

Legante ĉi tiujn rakontojn, oni ĝuas ne facile difineblan senton, kiu preteras kaj la intereson al la realismaj priskriboj kaj la sorĉon de l'ekzotikeco kaj de la fabela elemento .Tiu sento estas samtempe korŝira kaj pasiga. Ĝi estas la poezio, kiu ĉeestas sur ĉiu paĝo de tiu proza libro. Ĝi estas la profunda homa liriko de la « Granda Instruisto », por kiu la vivo signifas unuiĝon kun la Universo.

La prezento de la libro — bela papero, ilustraĵoj — indas la verkon de Tagore kaj la tradukon de Sinha. Enkonduko de la tradukinto alportas al la

leganto la necesajn elementojn por konatiĝi, almenaŭ supraje, kun la vivo kaj verko de la aŭtoro giganto de la literaturo kaj de la penso, ankaŭ vera universalisto : Leono Tolstoj. Ĉu ni kuraĝu esperi, ke oni faros por li lokon en la planita serio «Oriento-Okcidento », tiel bone inaŭgurita ?

Michel DUC GONINAZ.

---

(1) **Maisata Ŝtono.** — Kolekto de rakontoj de Rabindranath Tagore. Tradukis el la bengala lingvo Lakshmiswar Sinha. Ilustrajoj de Sukhamoy Mtra. Serio Oriento-Okcidento No 1, sub aŭspicioj de U.E.A. Eldona Societo Esperanto Malmö 1961, 128 p. Prezo : broŝ. 12 NF bind. 16 NF.

JUNAĜA VERKARO

de Edmond PRIVAT
Antaŭparolo de Julio Baghy
Stafeto, Beletraj kajeroj, (*n-ro* 5)
142 *paĝoj* — 22 x 19 cm.
Havebla ĉe U.E.F., Parizo. — 6 NF.

Edmond Privat okupas eminentan lokon en la movado de Esperanto. Lia vivo estas imitinda modelo por ĉiuj esperantistoj, ĉar li senlace, kuraĝe, kun granda fido kaj entuziasmo batalis dum sesdek jaroj por la triomfo de nia afero. Jam de la komenco de la jarcento li lernis Esperanton. En 1903 (li tiam estis dek-kvar-jara), li fondis kun Hodler la gazeton « Juna Esperantisto ». En 1905 li partoprenis la unuan U.K. en Bulonjo ĉe Maro, kaj de tiu tempo li neniam forlasis la pacan batalkampon, sin dediĉante al la divastigo de nia lingvo. Lia vasta instruiteco, la diversaj altaj postenoj, kiujn li okupis en sia meritplena vivo permesis al li atingi universalan kaj ofte eminentan publikon. Aparte menciinda estas lia agado apud diversaj instancoj aŭ fakaj organizoj : Ligo de Nacioj, Internacia Laboroficejo, Universala Telegrafa Unuiĝo, ktp... Super la organiza esperantista kampo li trafe laboris laŭ sistemaj kaj logikaj metodoj. Li estis redaktoro de « Esperanto » dum dek-kvin jaroj. Elstara oratoro li maldomaĝis sian riĉan talenton en multaj rondoj, profite al Esperanto. Nia internacia movado ŝuldas multe al Edmond Privat.

La originalaj verkoj en Esperanto de E.P. estas multaj kaj diversaj. Pluraj el ili devus stari en la libroŝranko de ĉiu esperantisto : Historio de Esperanto, Vivo de Zamenhof... en kies legado oni trovas fidon, flamon, aligitecon al nia Majstro kaj ankaŭ emocian « internan ideon ».

« Stafeto », kun sia kutima bela maniero prezentas en sia serio « Beletraj Kajeroj », sub titolo « Junaĝa Verkaro », aron da poemoj, prozaĵoj verkitaj plejparte antaŭ la unua mondmilito. En la libro estas ankaŭ « Ginevra kaj Lanceloto » lirika teatraĵo ludita en teatro dum la U.K en 1913 kaj 1925. La simpatia eldonisto J. Regulo per tiu ĉi libro permesas al la esperantistaro retrovi trezorojn ne plu ekzistantajn en la librovendejoj. Oni rimarkos, kiel E.P. modeligis sian stilon kaj siajn versojn al tiuj de la aŭtoro de la lingvo. Li plene penetriĝis de la Zamenhofa eleganteco : je tiu vidpunkto lia verkaro estas klasika laŭ la signifo donita de J. Baghy al tiu vorto en la antaŭparolo de « Junaĝa Verkaro » : « Parolante pri klasikeco de la stilo en la verkoj de Edmond Privat, mi aludas pri tiu kristalklara esprimmaniero, kiu karakterizas la Zamenhofan lingvouzon, pri tiu respekto al la lingva spirito, kiu formas la proprecan lingvan evoluon de Esperanto... ».

Mi deziras al tiu libro la meritatan sukcesegon.

R. LÉGER.

Tibor Sekelj : *NEPALO MALFERMAS LA PORDON.* — Postparolo ((leksikologia komentario) de J. Régulo Pérez. — Kovrilo de John Hartley. — 8 eksterteksta] tabuloj kun 12 koloraj bildoj + 38 entekstaj bildoj. — STAFETO : Popularscienca Eldonserio Nro 2. — J. Régulo, Eldonisto, La Laguno, Tenerifo, Kanariaj Insuloj (Presis : Joze Moskric, Ljubljana), 1959. — 23,5 x 15,8 cm. — 232 (216 + 16) paĝoj. — Prezo 3.00 usonaj doloraj aŭ egalvaloro.

Jen vojaĝaj notoj, kiujn povus enkonduki la ferakonta formulo : « Iam estis... », ĉar fakte **iam estis** unu landeto mistera.

Tia ĝi estis pro sia malfacile alirebla pozicio, kaŝita de la himalajaj ĉenoj kvazaŭ nesto en densa branĉaro, sed ankaŭ pro politikaj celoj de reganta familio, kiu longatempe malpermesis la eniron al fremduloj.

Tia ĝi restis almenaŭ ĝis 1950, kiam sub la premo de diversaj kaŭzoj el la lastmilita mondoskuo rompiĝis la pordo... tamen ankoraŭ ne tute, kiel atestas la paperecaj obstakloj venkitaj de la aŭtoro.

> Post skriba rekomendo de la Edukministro, kaj vizito al la Ministro de Eksteraj Rilatoj en akompano de la persona sekretario de la dua frato de la reĝo kaj kun lia persona rekomendo, fine post du semajnoj mi ricevis tian permeson, kun strikta indiko de la lokoj vizitotaj kaj kun dusemajna limdato.

×

Nu ĉi tiu lando, malvasta pro siaj dimensioj, sed grava el kultura vidpunkto, estas unu el la sanktaj fontoj de la azia vivmaniero, nome ĝi estas la naskiĝlando de Buddo. La esploristo prezentas ĝin al nia scivolemo kun luksa abundo de koloraj kaj nigraj bildoj.

Landoprezentoj mi kutime ne tre ŝatas, ĉar ili tro ofte parenciĝas nuntempe kun turismaj aŭ alispecaj libroj, kiuj trumpete propagandas pri mirindaj videjoj aŭ progresaj mirindajoj !

Sed la aŭtoro de ĉi tiu originalaĵo havas vere tre plaĉan talenton por konduki sian leganton tra la lando. Neniel la priskribo elspiras la sekan tonon de ordinara gvidisto : « rigardu dekstren... rigardu maldekstren... k.t.p. » Male, kaj kune kun li, oni ŝajne piediras kaj malkovras mem la vizitindaĵojn, spertas la neatenditajn malfacilaĵojn, fariĝas la konfidenculo, tiel amikeca estas la konversacia tono. Tiel oni do viziztas kun akompananto, kiu komunikas siajn impresojn, oni konatiĝas iom post iom ne nur kun la lokoj sed ankaŭ kun la enloĝantoj, kaj kun tiuj ĉi oni iniciĝas pri iliaj moroj, legendoj, festoj kaj problemoj. Tibor Sekelj estis filma dramaturgo, kaj la ĉefajn historiajn eventojn de la lando li montras sub niaj okuloj kvazaŭ sur ekrano.

×

Per ĉi tiu Verko de la popular-scienca eldonserio Stafeto alportas valoran kontribuaĵon al la Granda Projekto de Unesko pri reciproka kompreniĝo inter Oriento kaj Okcidento ; kaj estus interese havi kompletigon de la serio per pluraj tiaj libroj pri la plej malmulte konataj landoj de Azio, Afriko kaj Sud-Ameriko : verkoj **laŭble** verkitaj de tiea enloĝanto mem kaj laŭ simila plano.

Ĉe la fino J. Régulo-Pérez aldonis unu postparolon pri **leksikologia komento,** kiu kaŭzis la publikan deklaron legeblan ĉi-sube. Estu permesite al mi diri, ke la prialudita nekoincido de la proproj nomoj tute ne ĝenis min : ĉiu ja scias, ke la demando pri la propraj nomoj bezonas maturiĝan tempon por solviĝi, kaj ĝis la definitiva solvo decidos, ĉia bone pristudita propono estas bonvena por akseli la maturiĝon.

J. T.

DEKLARO PRI « NEPALO »

En la libro **Nepalo malfermas la pordon,** de Tibor Sekelj, eldonita de STAFETO, aperis postparolo kaj geografia mapo, en kiuj kelkaj landnomoj kaj aliaj geografiaj nomoj ne koincidas kun tiuj donitaj en la teksto de la libro. — Tia nekonsekvenco okazis, ĉar la eldonisto kaj la prizorganto de la preso de la libro — pro teknikaj kialoj — ne submetis al la kontrolo de la aŭtoro la post-parolon kaj la mapon, en kiuj ili allasis siajn personajn opiniojn.

Pere de tiu ĉi publika deklaro la eldonisto petas senkulpigon kaj esperas, en iu venonta eldono, konsekvence ĝustigi la tuton.

« Moderna Martiro : Pastro Maksimiliano Kolbe » de Sinjorino A. Buckinx Luyk. Tradukita el la Nederlanda lingvo de Frato Leontado de Ruyver. Eldonita de « Fratoj de l'karitato ». Inst. S. Kamilo, Bierbeck (Belgio). Prezo ... ?

Tiu verko priskribas la vivon de Pastro Maksimiliano Kolbe, pola sacerdoto, kiu sin plene dediĉis al Maria, la senmakula. Malgraŭ multaj malfacilaĵoj kaj la manko de kapitalo li sukcesis fondi gravan religian movadon : « la Kavaliroj de la Senmakula Virgulino » kiu nun kalkulas pli ol du milionoj da membroj en la mondo.

Pastro Koble mortis tiel heroe kiel li vivis. Dum la lasta milito en la koncetrejo de Aŭschwitz, li menvole anstataŭis mortkondamnitan en betona karcero, kie enterigita vivanta, li iom post iom mortis pro malsato kaj soifo.

Tiu ĉi bone verkita broŝuro estis skribita okaze de la proceso por la beat proklamo de Pastro Kolbe.

« Malsupra Silezio Hieraŭ kaj Hodiaŭ » Eldonita de « Ossolineum », Wroclaw (Pollando).

Malsupra Silezio estas la lando kiu etendiĝas ĉe la nordo de Karpatoj kaj de Bohema Montaro. Ĝia ĉefa urbo estas Wroclaw (germane : Breslau). Ĉi tiu libreto rakontas la historion de tiu provinco, kiu dum pluraj jarcentoj dependis de la Prusa kaj poste germana regno. Ĝia popolo, origine Pola, ĉiam malkonsentis la germanan naciecon kaj ofte ribelis kontraŭ siaj regantoj. Tuj post la dua mondunilito Germanujo devis restitui tiun landon al okcidentajn landlimojn de Pollando.

Fakte, la celo de tiu libro estas ĝuste atesti la polecon de tiu provinco kaj pravigi la novajn sudokcidentajn landlinojn de Pollando.

Ĝia historia parto estas la plej interesa.

PRAHA - GVIDLIBRO

Tre interesa gvidlibro pri la ĉefurbo de la ĉekoslovaka Respubliko jus aperis.

Multaj fotografaĵoj kaj artaj dukoloraj desegnaĵoj montras la vidindaĵojn de tiu romantika urbo.

La teksto skrizas kun multaj anekdotoj la historion de la malnova Prago kaj ties nuna evoluo.

Tiu libreto, bone prezentita, solide bindita estas nepre necesa al la esperantistaj turistoj kiuj deziras konatiĝi kun la gotikaj aŭ barokoj monumentoj de Prago, ĝiaj reĝaj palacoj kaj ĝiaj multaj kuriozaĵoj.

Gvidlibro ĉiam grave utilas por nia afero ĉar ĝi elmontras klare ke nia lingvo estas pro funde enirinta en la praktikan kampon.

——o——

« OTELO », tragedio de Ŝekspir. Belliteratura eldonserio (Stafeto).

Antaŭ dek jaroj Sinjoro Reto Rossetti, kiun oni ne plu bezonas prezenti al la esperanta publiko, tradukis « Othello » unu el la ĉeftragedio de Ŝekspir.

Li prezentis ĝin en la Skota Kongreso en 1951. Tiam li ludis la rolon de Jago, William Auld la rolon de Otelo kaj sinjorino Rossetti tiun de Desdemona.

Tiu prezento trafis grandan sukceson, tial Sro Reto Rossetti lastan jaron publikigis tiun verkon en la ĉiam ŝatata « Belliteratura eldonserio » (Stafeto).

Ni mallonge rememorigu la kernon de tiu dramo.

Otelo, la Maŭro (do, nigrhaŭtulo) estas generalo de la Venecia Respubliko. Li jus edziniĝis kun la blanka kaj virta Desdemona, kiu pasie lin amas.

Unu el lia eksoficiro. Jago, kiu ne ricevis de la esperitan oficon sen indulge ekmalamas lin.

Por sin venĝi, Jago, iom post iom, semas en la kredeman menson de Otelo suspektojn pri la malĉasteco de Desdemona kaj fine li sukcesas per la plej malnoblaj intrigoj, alporti pruvon de ŝia malfideleco. Tiam, Otelo mortigas sian edzinon. Poste li ekscias, ke ĉiuj akuzoj de Jago estas senbazaj sed estas tro malfrue, restas por Otelo nur sin mortigi.

Fakte la ĉefa rolulo de tiu ĉi tragedio estas nek Otelo, kies energia sed tro kredema animo estas tre facile trompita, nek Desdemona kies koro restas pura inter tiuj ĉi intrigoj, sed ĝi estas tiu de Jago, monstro de malico, de trompemo kaj de hipokriteco. Li ludas tiel perfekte la rolon de honestulo, ke li trompas ĉiun pri sia efektiva naturo. Li estas la animo de ĉiuj intrigoj ne nur kontraŭ Otelo sed ankaŭ kontraŭ Kassio, oficino kiu prenis sian oficon, kaj eĉ kontraŭ sia amiko Roderigo kun li daŭre ŝteltrompas. La akrevista sagaco de lia intelekto, la maltimo de lia imago, lia profunda kono pri la homoj, la harditeco de liaj sentoj donas al li superhoman potencan kaj liaj makiavilaj aranĝoj finiĝas en la sangon.

Tiu tragedio havas tre puran formon, ĝi ne entenas la kutimajn artifikojn uzitajn de Ŝekspir : burlesko, frenezo aŭ supernaturo. La agado kuras rapide sen longaĵoj kaj sen haltoj.

Otelo fariĝis tre populara tuj ĉe la unuaj prezentoj en 1604 sed iom post iom sub la influo de puritaj ideoj ŝokitaj de kelkaj erotikaj elementoj kaj subla influo ankaŭ de antaŭ juĝoj pri la rasproblemo, ĝi perdis la favoron de la publiko ĉefe de la angla. Sed nuntempe tiu tragedio ree venis en modon ĉar tiaj rigoraj principoj kaj tiaj maljustaj antaŭjuĝoj forpasis.

Tial ni danku sinjoron Reto Rossetti kiu tiel bone tradukis ĝin por ni kaj sinjoron J. Regulo kiu eldonis ĝin.

SERVICE DE LIBRAIRIE (Extraits)

ETUDE ET ENSEIGNEMENT

L'Espéranto, cet inconnu (Ribot)	1,25
Valeur pédagogique de l'Espéranto	0,60
Programme des examens	0,45
ABC à l'usage de ceux qui aiment les lettres (Waringhien)	1,50
Espéranto-Manuel (Chavet-Warnier) avec corrigés	5,00
Manuel d'Etude (Couteaux) avec corrigés	4,50
Manuel d'Initiation (Thaillet)	1,50
Ni parolu en Esperanto (Ribot) avec corrigés	4,70
L'Espéranto en douze leçons (Pierre Delaire)	13,00
Ludoviko en Nederlando (P. Delaire)	11,00
Espéranto fil d'Ariane (P. Delaire)	12,50
Plena Gramatiko (vol. I)	12,00
Privilegia Vojo al Lingvoscio (Setälä)	6,00
Universala Legolibro (Fricke)	2,00
Dialekto, dialektiko (Dalmaù)	3,50
Lingvo kaj Vivo (Waringhien), bindita	20,00
Manuel de Perfectionnement (Couteaux)	3,00

DICTIONNAIRES, LEXIQUES ET VOCABULAIRES

Dictionnaire Français-Espéranto (Léger & Albault)	20,50
Grand Dictionnaire Espéranto-Français (Waringhien)	30,00
Lexique Espéranto-Français (Léger)	5,40
Naŭlingva Etimologia Leksikono (Bastien)	10,00
Plena Vortaro de Esperanto	15,00
Scienca kaj teknika terminaro	20,00
Vocabulaire de poche (Bastien)	2,40

HISTOIRE DU MOUVEMENT

Le Docteur Espéranto (M. Ziolkowska) broché	6,50
relié	13,50
La Esperanto-Movado (Stöp-Bowitz & Isbrucker)	3,00
La Internacia Lingvo (Lapenna), bindita	8,50
Leteroj de L.L. Zamenhof (Waringhien) I & II binditaj, kune	20,00
Originala Verkaro de Zamenhof, bindita	18,00
Vivo de Zamenhof (Privat)	4,50
Historio de la Lingvo Esperanto (Privat)	8,50

LITERATURO

Les Héros Existentialistes dans l'œuvre de J.-P. Sartre (Colette Llech-Walter) texte bilingue	2,00
Angla Antologio (Auld & Rossetti)	14,00
La Aventuroj de Marteno Drake (G. Norway), bindita	4,50
La Aventuroj de S-ro Longkrurulo (Uitterdijk)	2,00
Barbro kaj Eriko (Schneider & Carlsson)	1,00
Brulanta Sekreto (Stefan Zweig)	3,30
Colomba (Mérimée)	1,70
Topaze (M. Pagnol)	10,00
Reĝo Edipo. Antigona (Sofoklo)	10,00
Fabiola (Kardinalo Wiseman) 7,50 ; bindita	12,00
La Forto de l'Vero (Adi)	3,50
La Goja Podio (R. Schwartz)	4,50
La Hundo Kruso (Ballantyne)	2,50
Infanoj en Torento (St. Engholm) I & II kune	5,60
Invito al Ĉielo (J.D. Sayers) broŝurita	4,50
Karlo (Privat)	1,20
La Karnavalo kaj la Somnambulino (Immermann)	3,30
Malsata ŝtono (R. Tagore), bindita	15,00
Akbar (Brouwer)	5,50
Kiso de la Reĝino (Naĵivin)	3,30
Kredu min Sinjorino ! (Rossetti), bindita	8,50
Miru, Pensu, Ridu (Bennemann), bindita	9,00
La Normandaj Rakontoj (Maupassant), bindita	17,00
Novaj Esperanto-Historietoj (div. aŭtoroj)	3,50
Princino de Marso (Burroughs)	1,70
Sep Vangofrapoj (Aszlanyi)	3,30
Taglibro de Anne Franck, bindita	11,50
La Tempo-Maŝino (H.G. Wells)	1,70
La Virineto en Bluo (Mason Stuttard)	3,30
Eroj (M. Boulton)	12,50
Esperanta Antologio. Poemoj, bindita 21,50, broŝ.	18,50
La Floroj de l'Malbono (Beaudelaire)	13,50
Georgo Dandin (Molière)	3,00
Jozefo (Applebaum)	5,60
Kontralte (M. Boulton)	10,00
La Mokindaj Preciozulinoj (Molière)	1,20
Peer Gynt (Ibsen), bindita	11,20
La Revizoro (Gogol)	4,50
Sonĝe sub Pomarbo (Baghy)	10,00
La Stranga Butiko (Schwartz)	3,00
Dana Antologio, bindita	16,50
Quo Vadis (trad. Lydia Zamenhof)	14,00
Koloroj (J. Baghy)	4,50

FILOZOFIO & RELIGIO

Maksimoj de La Rochefoucauld, franca kaj Esperanto kune (Waringhien)	2,00
La Nova Testamento, bindita	3,00
Sankta Biblio, bindita	10,00
La Vivo de Nia Sinjoro Jesuo (Dickens), bindita	5,00

GEOGRAFIO — VOJAĜADO

Nepalo malfermas la pordon (T. Sekelj)	15,00
Aŭstralio — Lando kaj Popolo	3,50
Ekspedicio Kon-Tiki (Heyerdahl), bindita	18,50
Kanako el Kananam (K.-G. Linton)	11,00
Tempesto super Akonkagvo (T. Sekelj)	11,00
Pariza Gvildlibro Ilustrita	3,00
De Parizo al Lazura Marbordo (Rétot)	1,00

ARTO, SCIENCO & TEKNIKO

Retoriko (Lapenna), bindita	16,50
Atakoj kontraŭ Gardenplantoj (Neergaard)	15,50
La Vivo de la Plantoj (Neegaard)	11,50
Sekretoj de la Marestaĵoj	7,50

GRAMOFONDISKOJ

Disque de prononciation	4,00
Parolado de Lapenna	8,50
Melodioj (La Espero, Ĉeriz'Tempo, Fontano klara)	12,00
Diversaj Melodioj (kvarvoĉe) I, II, III, ĉiu	10,00
Livres illustrés pour les jeunes (Série de 10)	10,00

Frais d'expédition et de poste :

20 % jusqu'à 10 NF ; 15 % jusqu'à 20 NF ; et 10 % au-dessus.

Toutes les commandes sont à adresser, avec les fonds, à : Union Espérantiste Française, 34, rue de Chabrol, Paris Xe. C.C.P. 855-35 Paris.

Sablé-sur-Sarthe. — Imprimerie COCONNIER

Le Gérant : J. GUILLAUME.